

Elukestev õpe

Tiina Jääger

27.01.2022

Elukestev õpe on:

- Elukestev õpe on teadmiste ja oskuste omandamise protsess kogu elu jooksul. (Cambridge Dictionary)
- Formaalse, mitteformaalse ja informaalsete õppimise võimaluste pakkumine või kasutamine terve elu jooksul, et soodustada töötamiseks ja eneseteostuseks vajalike teadmiste ja oskuste pidevat arengut ja täiendamist. (Collins Dictionary)
- Elukestev õpe tähendab õppimist kogu elu. Elukestva õppimise aluseks on tahe õppida, huvi meid ümbritseva maailma vastu ning oskus kasutada õigeid õppimismeetodeid, mis annavad konkreetse isiku jaoks parimad tulemused.
https://www.tlu.ee/opmat/ka/opiobjekt/ME_Haridusest/elukestev_pe_minu_ees_ti_mttekodade_ksimuste_lbi.html
- Hariduse omandamisele suunatud elukestev protsess mis hõlmab nii formaalset, mitteformaalset kui informaalset õpet.

Täiskasvanud õppija 1990-ndatel (vabahariduse näitel)

- 30-40 eluaastates naine
- Kõrgharidusega
- Töötab spetsialistina
- Talle meeldib õppida

Täiskasvanud õppija 2000-ndatel

- 87,5% naised
- 12,5% mehed
- 30,8% vanuses 35-44
- 24,7% vanuses 45-54
- 57,1% kõrgharidusega
- 20,5% kutseharidus pärast keskharidust
- 25 – 64. aastaste osalemine elukestvas õppes:
  - 2009 10,5%
  - 2019 20,2%

Täiskasvanud õppija 2000-ndatel

- keskmisest kõrgema formaalharidustasemega
- peamiselt keskealised inimesed
- neil on olemas soov ja võimalus ennast sihipäraselt arendada
- naised eelistavad õppimises loovust toetavaid õpinguid
- mehed eelistavad ratsionaalseid, pigem konkreetsete tööoskustega seotud õpinguid.
- mehed tähtsustavad keskmisest enam teadmisi, mis aitavad teisi paremini mõista, ning keskmisest vähem teadmisi, mis aitavad mõista iseennast. Tegemist on ilmse vastuoluga, mis segab ootuse täitumist ning võib kaasa tuua pettumise nii vabahariduses kui ka hariduses laiemas mõttes.

Täiskasvanute õppimine 2000-ndatel

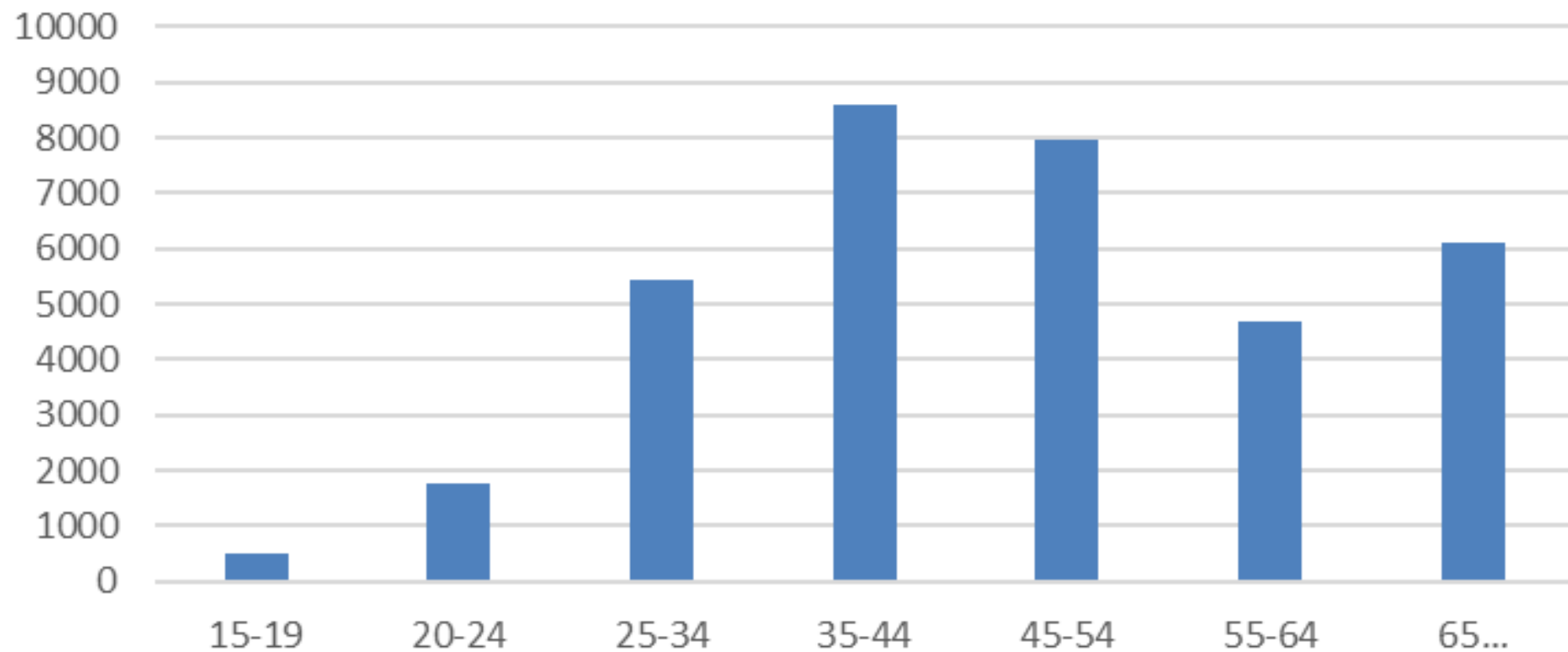
25 – 64. aastaste osalemise elukestvas õppes:

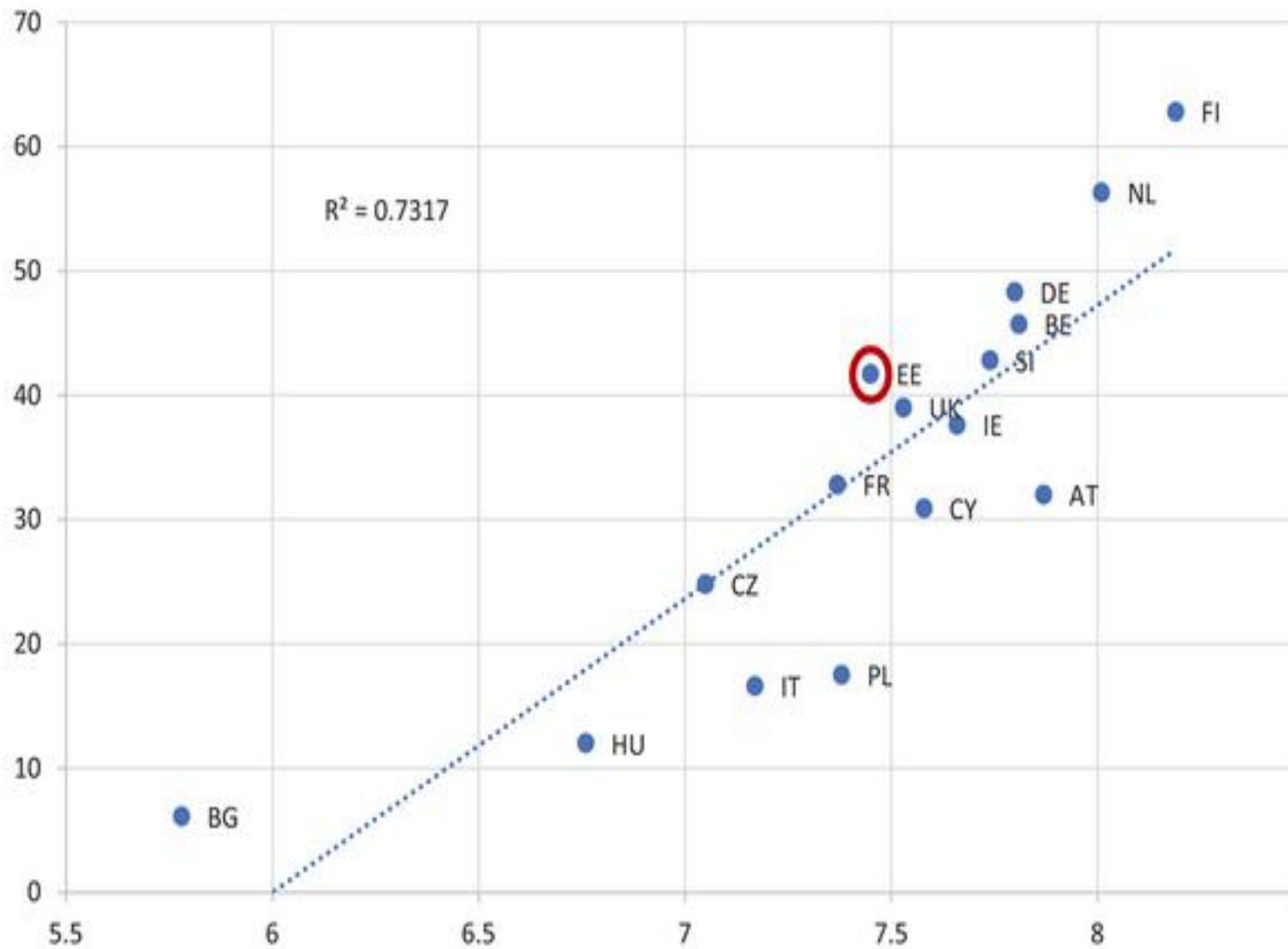
2009 – 10,5%

2019 – 20,2%

2020 – 17,1%

Õppijad vanuse järgi 2008-2013. Programm
"Täiskasvanute koolitus vabahariduslikes
koolituskeskustes"

Ellen Boeren Are adult learners in Europe happier than non-learners? Statistical evidence from Social Survey
<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/14749041211014608>

Aruteluks

Mis on õppimine?

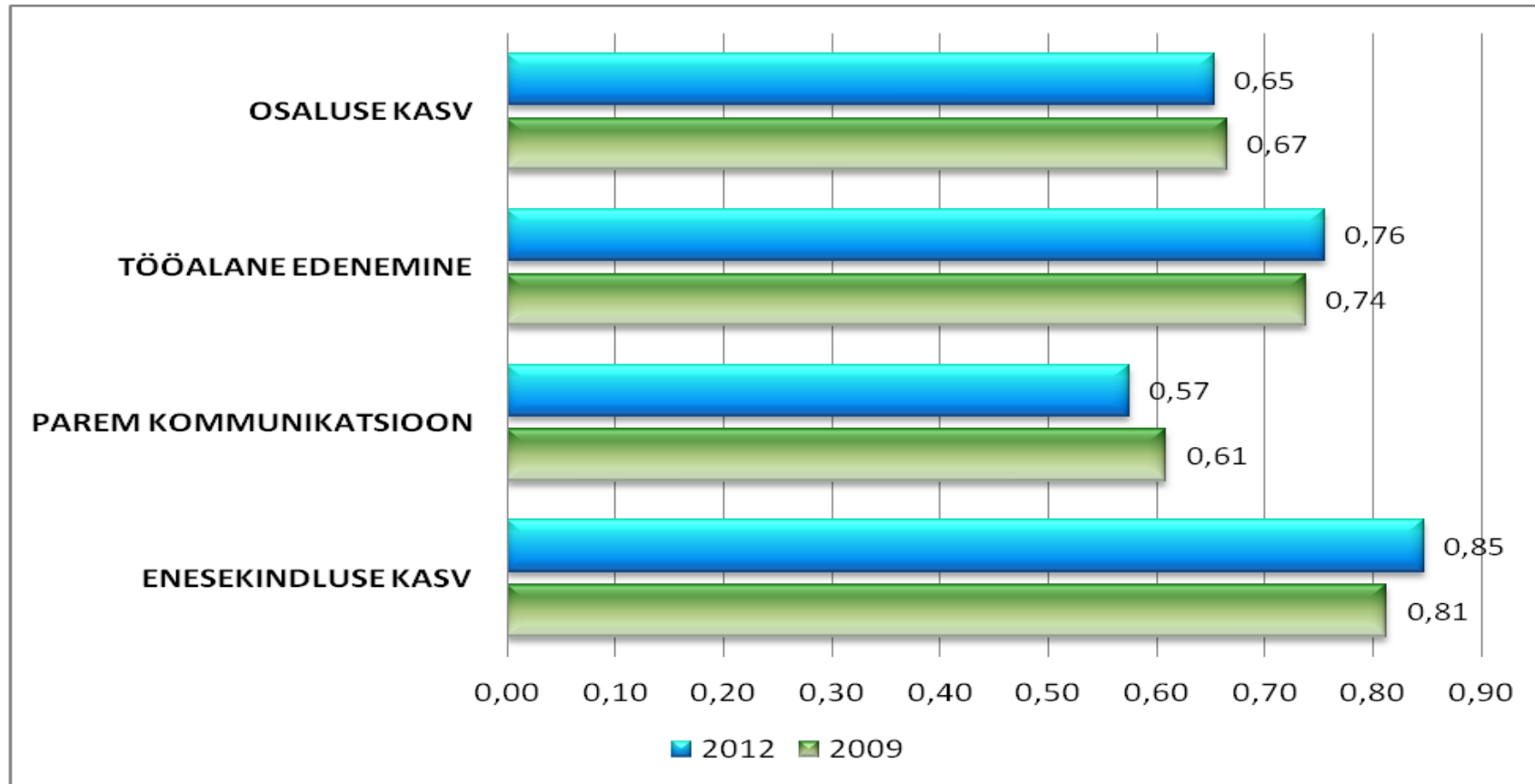
Kus ja millal õpime?

Minu õppimiskogemus.

Mis on õppimine?

- Tõlgendamine, arusaamine ja teadmiste eneste olemus on suhe tuntu ja tundmatu vahel. Õppides uut, tõlgib inimene selle enese jaoks juba tuntud keelde läbi tuttavate teadmiste. Selliselt muudab ta tundmatu omakorda tuntuks ja koduseks, kuid samas on tuttav kujutus maailmast ometi muutunud. *(Gadamer, H-G. (1997) Tõde ja meetod: Filosoofilise hermeneutika klassikat)*
- Formaalne, mitteformaalne, informaalne õppimine

Miks õpiti?

Eesmaa (2012). Kokkuvõte koolituskeskuste sisehindamisest 2012. aastal

Suundumused 21. sajandil

- Oluline on tööalane täienduskoolitus
- Muutused rahastamises: projektipõhine rahastamine - õppijale tasuta kursused
- Formaalse ja mitteformaalse õppimise korraldus muutuvad sarnaseks

Hariduspoliitilised mõjud

Elukestva õppe strateegia 2005-2008

- Prioriteet tööalane koolitus: Lisaks riiklikule rahastamisele kaasatakse tõukefondide vahendeid vabahariduse laiema kättesaadavuse tagamiseks ning tasuta või odava tööalase koolituse võimaldamiseks vähekindlustatud rühmadele (sh töötavatele madalapalgalistele inimestele).

Hariduspoliitilised mõjud

Elukestva õppe strateegia 2005-2008

- Prioriteet tööalane koolitus: Lisaks riiklikule rahastamisele kaasatakse tõukefondide vahendeid vabahariduse laiema kättesaadavuse tagamiseks ning tasuta või odava tööalase koolituse võimaldamiseks vähekindlustatud rühmadele (sh töötavatele madalapalgalistele inimestele).

Võtmepädevused elukestvas õppes (EK 2006, 2018)

- Emakeeleoskus
- Võõrkeeleoskus
- Matemaatikapädevus ja teadmised teaduses ning tehnoloogias
- Infotehnoloogiline pädevus
- Õppimisoskus
- Sotsiaalne ja kodanikupädevus
- Algatusvõime ja ettevõtlikkus
- Kultuuriteadlikkus ja –pädevus

Täiskasvanuhariduse arengukava 2009-2013

- Vabaharidussüsteem sobib oma olemuselt kõige paremini täiskasvanud elanikkonnale laialdaseks võtmepädevuste omandamiseks.
- Vabahariduslikes koolituskeskustes pakutakse **tööalase** koolituse kursusi ning koolitusi elukestva õppe võtmepädevuste tõstmiseks. Elukestva õppe võtmepädevused on: emakeeloskus, võõrkeelteoskus, infotehnoloogiline pädevus, õppimisoskus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, algatusvõime ja ettevõtlikkus, kultuuriteadlikkus- ja pädevus.

Elukestva õppe strateegia 2020

- Käsitleb kõike ühtse süsteemina alusharidusest täiskasvanuhariduseni.
- Viis strateegilist eesmärki: muutunud õpikäsitlus, pädevad ja motiveeritud õpetajad ja koolijuhid, elukestva õppe võimaluste ja töömaailma vajaduste vastavus, digipööre elukestvas õppes, võrdsed võimalused elukestvaks õppeks ja õppes osaluse kasv

Täiskasvanuhariduse programm 2020-2023

- Programmi eesmärk on motiveerida täiskasvanuid õppima ning luua kvaliteetsed ja paindlikud ning **tööturu arenguvajadusi** arvestavad õppimisvõimalused.
- Tegevus 3.3: Teadlikkuse tõstmine elukestvast õppes ja õppimisvõimalustest, täiskasvanuhariduse osapoolte koostöö arendamine

- **Haridusvaldkonna arengukava aastateks 2021 – 2035**

Strateegilised eesmärgid:

- Õpivõimalused on valikurohked ja kättesaadavad ning haridussüsteem võimaldab sujuvat liikumist haridustasemetete ja -liikide vahel.
- Õpe on õppijakeskne ja tulevikku vaatav ning õpetajate järelkasv on tagatud.
- Õpivõimalused vastavad ühiskonna ja tööturu arenguvajadustele.

Elukestev õpe ja karjääripöörde võimalused:

- väärtustatud on oskused, mis loovad suuremat lisandväärtust ning kõigil Eesti inimestel on võimalik omandada tööturul edukaks toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused täiendus- ja ümberõppe kaudu. On loodud tugimeetmed erivajadustega inimeste tööturule suundumiseks ja seal muutustega kohanemiseks.

Lõpetuseks

Euroopa Komisjoni 29.novembri resolutsioonis „The new European agenda for adult Learning 2021-2030“ toonitatakse täiskasvanute tervikliku õppimise vajadust ehk täiskasvanute õppimisvajadust tuleks vaadata laiemalt kui tööalane koolitus.

Aga... täiskasvanute
õppes osalejatest on
85% naised ja 15%
mehed

Kuidas kaasata vanemaealisi
õppima, eriti mehi?

Mida ma täna õppisin?